

Eiti kitų link

Pažvelkime į savo aplinkos žmones netikinčiojo akimis. Visų pirma pastebime neigiamus bruožus: egoizmą, paviršutiniškumą, nenuoširdumą. Ir tai kelia mums baimę, bei nenorime su jais turėti nieko bendro. Tačiau jei žvelgiame į juos kaip į Dievo sukurtus asmenis, viskas pasikeičia. Pirmiausia darasi pats pajėgus suprasti, kad tik per kitus žmones galime pasiekti Dievą, kad į mano gyvenimo planą neišvengiamai yra įtraukti ir kiti asmenys.

Iš to galime suprasti, kad esame pašaukti, ne iš išskaičiavimo, pareigos ar asmeninių interesų, bet laisvai pasirenkant pasitarnauti kitiems. Tarpusavio santykių dėka galime augti, sąmonėti, bręsti. Tokiu būdu leidžiamės Dievui suteikti naują prasmę mūsų pačių troškimams, lūkesčiams, siekiams, ambicijoms. Leidžiamės Viešpačiui įvertinti mūsų liguistas fantazijas, neurozes. Įžvelkime santykių su kitais Dievo dovaną, nes galime augti, sąmonėti, bręsti. Tačiau, Dievas iškelia ir sąlygą: privalau pasiryžti kitą žmogų laikyti asmeniu gerbiant jo orumą, neliečiamybę bei sakralumą. Tik tokiu būdu, bendradarbiaudami su Jėzumi, galime sugriauti savo išdidintą, egoistinį, narcizišką, neurotišką, žiaurų, godų, linkusį manipuliuoti „aš“.

Įvardykime, kas yra tas kitas žmogus? Ar tai konkretus asmuo, ar abstrakti teorinė būtybė? Ar tai žmogus su kūnu ir krauju?

Šiandiena labai stengiamės nugalėti mirtį, senėjimą ir tapti nemirtingais, stipriais. Kaip suprantu savo, kaip stipraus žmogaus užduotį? Savo, kaip krikščionio liudijimą šiandiena? Ar esame linkę kitą laikyti asmeniu – skurstantį, bejėgį, atstumtą, neurotišką, sergantį žmogų? Ar būdamas stiprus atsižvelgiu į silpnąjį, o ne atvirkščiai, siekiu pritemti silpnąjį prie savęs.

Taigi jei linkiu kitiems gero ir noriu būti draugu, tai privalau pasirinkti ir tai ne emocinė ar psichinė būseną, o sąmoningas gyvenimo pasirinkimas, kurį grindžiu nuoširdžiu atsivėrimu *kitiems, visiems kitiems, ne tik tiems, kuriems jaučiu simpatijas*. Sąmoningumas padeda mums pozityviai mąstyti ir priimti sprendimus tiesoje bei teisingume. Ne sąmoningumas susijęs su piktavališkumu ir skatina negatyvų mąstymą. Teisiuosius ir neteisiuosius apibrėžiame pagal juridines normas ir įstatymus. Tarsi tam, kad turėtume nesuteptą sąžinę, pakaktų laikytis įstatymų. Bet įstatymams klusni sąžinė gali būti ir nešvari. Jėzus Kristus buvo nuteistas, pasmerktas ir nužudytas įstatymo vardu. Taigi ne visuomet maištas prieš įstatymą reiškia išdavystę, neištikimybę, piktavališkumą, bet priešingai, tai gali būti drąsus ir tvirtas dvasingumo ir sąmoningumo siekimas.

Ar jums nekyla Dievui klausimas, kodėl sąmoningi, geri žmonės turi kentėti? Juk kiekvienas esame patyrę situaciją, kurioje esame kaltinami be kaltės, esame nesuprasti, esame kankinami kitų pavydu. Kodėl sužeidžia ir naikina mano jausmus? Rezultate esame prislėgti skausmo ir pradeda abejoti, ar Dievas yra. Tokioje situacijoje turime galimybę pasirinkti vieną kelią iš dviejų: galime akiai viską priimti, kad, kas mano gyvenime įvyksta yra iš aukščiau nulemta, nors tai man ir atrodo nesuvokiama bei mįslinga. Arba galime tikėti, kad kančia ir skausmas keičia mane, šia prasme teikia man naujumo – naują gyvenimą. Galime skausmą ir kančią traktuoti kaip priemonės, kuriomis daromės pajėgūs atsiskirti nuo pasaulio tuštybės, nuo prisirišimo prie egoistinio, narciziško paviršutiniškumo. Tokiame suvokime kančia ir skausmas tampa ieškojimu, atradimu bei gyvenimu. Kad tai priimtume reikia *drąsos ir nuolankumo*.

Ar noriu pasiryžti būti pats sau tiesus ir aiškus? Išdrįsti pastebėti blogį, esantį savo paties viduje ir aplink?

Jei sakome, kad esame sąmoningi, tai galime suvokti blogį. Sąmoningumas – tai ginklas, kuriuo galime slopinti griaušančią blogio jėgą, kai pradeda jis terorizuoti mūsų vidinį pasaulį. Būdami sąmoningi galime atpažinti blogį, jį įvardinti, su juo kovoti ir išardyti jo spendžiamas pinksles.

Mūsų sekuliarizuota visuomenė linkusi elgtis taip, tarsi blogis neegzistotų, lyg jis būtų vien simbolis, vaizduotės žaismo rezultatas. Tiksliai įvardykime blogį. Blogis – tai nenoras pažinti blogąsias savo asmenybės puses. Blogis kyla iš klaidingo savęs įsivaizdavimo. Blogis – tai iškreiptas savęs ir pasaulio suvokimas. Blogis – tai dėmesio sutelkimas vien į gyvenimo beprasmybę, iškreiptumą ir dvasinio giedrumo, prasmės ignoravimo. Blogis – tai painiava, kelianti nesugebėjimą pažinti ir priimti savo tikrąją prigimtį, nesugebėjimą užmegzti ryšį tiek su savo vidiniu, tiek su išoriniu pasauliu, jo neiškreipiant ir juo

nemanipuliuojant pagal savo įgeidžius ir liguistus poreikius. Galime jį nugalėti asmeniškai atsiverčiant, bendradarbiaujant su Šventąja Dvasia.

Kyla klausimas, kodėl nesugebame atsiversti? Nes nesugebame klausytis: Dievo, savęs, kitų žmonių, pasaulio. Sugebėti klausytis tai visiškai atsiverti Dievui, sau, aplinkiniams ir pasauliui, kad pažintume, suprastume ir išgyventume prasmėje tikrovę. „...atidi ausis yra išmintingo žmogaus džiaugsmas.“ (Sir 3,29)

Sutikime, kad mūsų visuomenėje bejausmis ir nejautrus žmogus yra pranašesnis už kitus. Nejautrūs žmonės nemoka draugauti, nesikankina, nemyli, neverkia, nesijuokia, neužmezga darnių empatiškų santykių, kituose nemato asmenų, veikia akiai sekdami kitais. Be jautrumo prarandamas ryšys su tikrove.

Taipogi sutikime, kad esama žmonių, kurie kalba, bet nebendruoja. Kalba, nes siekia egoistinių tikslų: išreikšti save, pasigirti, užvaldyti ir kontroliuoti, kalba iš įpratimo. „Per kalbėjimą ateina garbė, per jį ir negarbė“ (Sir 5,13) Beveik niekada nekalba iš meilės. Tokie žmonės galvoja, kad jei atsivers – tai parodys savo silpnumą, naivumą, kvailumą. Atsiverti juk nemadinga. Net seksas šiandiena naudojamas tam, kad nereikėtų vienas kito pažinti, kad nereikėtų bendrauti. Juk meilė ir draugystė verčia nusiginkluoti, todėl galime būti sužeisti ir pajuokti, net gali būti nužudytas mūsų „aš“. Didžiulė mūsų blogybė, kad dažniau save ir kitus išgyvename klaidingai, netikroviškai. Suvokiame ką norime suvokti, bet ne tikrąją savo ir kitų žmonių asmenybę. Pavyzdžiui: jei viskas klojasi gerai, tikime jog esame įsimylėję, nors realiai nemylime, tikime, kad esame draugai, nors realiai ir pats ir kitas nesuprantame, kas yra draugystė. Nenorime sugebėti pasijusti kito kailyje, į viską žiūrime iš savo varpinės. Nemokame kentėti su kitu, nenorime pasirodyti silpni ir pažeidžiami. O tai reiškia, kad *pamiršome tikrą – prigimtį žmogiškumą.*

Griauname save ir kitus *nesugebėdami keistis.* Gyvenimas ir asmenybės raida reikalauja nuolatinės kaitos. Deja daugelis manome, kad jei jau suaugome, turime gerą darbą, sukūrėme šeimą, tai augimas jau pasibaigęs. Čia palinkėkime sau ir kitam nesiliauti augti, net ir kai sulauksime senyvo amžiaus. Augti iki pat mirties, kuri atvers mus dar kitokiai gyvenimo formai. Jei tikiu į Dievą, tai išpažįstu, kad žmogus niekada nemiršta. Vadinasi sugebame siekti vis naujų, dvasinių, brandesnių dalykų. Kas atsisako keistis, jau yra negyvas. Pažvelkime į save iš šalies ir pasistenkime atrasti savyje norą keistis.

Į save esame linkę žvelgti dvejopai: pervertiname save, priskirdami sau neegzistuojančius sugebėjimus, neužtarnautus „išpūstus“ nuopelnus. Arba save nuvertiname, nepastebėdami savo tikrųjų gabumų ir nuopelnų, atsiduriame mistifikacijų, saviapgaulės, veidmainystės, melo viešpatijoje. Kenčiame patys ir kenčia kiti.

Tik vertindami save realybe atitinkančiais vertinimais, sukuriame vidinę gerovę, giedrumą ir skatiname save augti. Tačiau tikroji tapatybė atrandama palaipsniui. Ir atrandama tik Šventosios Dvasios dėka. Psichoanalizė ir psichoterapija padeda priartėti prie tikrosios savo tapatybės, plėšiant kaukes nuo netikrojo savo „aš“. Šie mokslai priartina, bet ne iki galo. Savianalizė, savikritika turi būti nukreipti į dvasinį tikslą. Ir tai yra skausminga. Štai todėl esame linkę būti paviršutiniški, nes norime išvengti vidinių kančių. Iš baimės slepiamės smurtaudami prieš kitus. Dievas kviečia mus į sąmoningumą. Jei pasirenkame eiti su Juo šį kelią tai einame į vienybę su Dievu, su savimi ir su kitu. Asmuo, kurio „aš“ sugeba pažvelgti į viską iš šalies, pastebi tai, kas nauja, sąmoningumas – tai toks „aš“ bruožas, kurio dėka tampame pajėgūs suvokti tikrovę kaip įvairiapusišką, išgyventi fizinę, dvasinę, psichinę gyvenimo pilnatvę, nes perkeliame dėmesio centrą už savojo „aš“ ribų – į transcendenciją. (buvimas už proto ir materialios tikrovės ribų). Perkeldami dėmesio centrą už savojo „aš“ ribų priimame pasaulį kaip dovaną, o ne kaip nuosavybę, pasiryžtame mylėti ir leisti būti mylimiems, dėkojame už tai, kas mums yra padaryta. Šitaip atsivertę galime išgyventi tikrą darną, bendrystę, susitaikymą su savimi, su kitais, netgi su priešais ir su mirtimi. O svarbiausia, kad pajėgiame susitaikyti su Dievu. Kuris apdovanoja vidine laisve, gebėjimu džiaugtis gyvenimo svarba ir prasme bei suvokti tiesą, kad visa tai gavome dovanai. O jei nenorime atsiversti Kitam ir kitiems bei sau pačiam, liekame vidiniame kalėjime. Nepasitenkinimas užgožia gyvenimo prasmę, priešiškus sukelia vidinę tuštumą ir verčia naikinti save. Sąmoningumą ir dvasios giedrumą Dievas apšciai dovanoja kiekvienam, tai nėra kelių išrinktųjų privilegija. Gyventi dabartį širdies džiugesyje, priimant ją su visais dienos sunkumais, „neėsti“ savęs dėl praeities ir nelaukti iliuzinių stebuklų iš ateities – tai ne hedonizmas, tai – realybė.

Būti draugais mes galime, jei stengsimės suvokti kitą kaip asmenį, kuris turi ir privalumų ir trūkumų, jei stengsimės pripažinti kito savarankiškumą ir skirtingumą. Jei stengsimės kitą nevertinti per savo egocentrizmo, egoizmo, infantilumo, prižmę. „Ištikimas draugas yra tvirta priebėga,... gyvenimo balzamas,- kas pagarbiai Viešpaties bijo, jį randa, ... palaiko tvirtą draugystę... „ (Sir 6,17)